

JAKA JUDNIČ

NAGRADA FRANCETA ŠTIGLICA ZA ŽIVLJENJSKO DELO NA PODROČJU FILMSKE IN TELEVIZIJSKE REŽIJE 2023

Letošnji prejemnik Štigličeve nagrade za življenjsko delo je Jaka Judnič.

Rodil se je leta 1942, med strašno vojno, ki so ji sledila desetletja silovitih ekonomskih in družbenih sprememb. Kot otrok in mladostnik je bil priča velikim premikom in hitremu razvoju na vseh področjih. Tehnološki napredek je bil bliskovit, znanstvena dognanja osupljiva, človek se je sprehodil po Luni. Prišlo je do upora mladih generacij in seksualne revolucije, podivjala je glasba. Resničnost je postala kot film, nora in barvita.

Jaka se je torej na svetu znašel ob pravem času.

Že med študijem na likovni akademiji se je usodno zaljubil v ustvarjanje gibljivih slik, še posebej, ko se je seznanil z deli zagrebške šole animiranega filma, ki je bila tedaj s svojimi filmi v svetovnem vrhu. Začel je ustvarjati animirane filme za televizijo. Za mladega ustvarjalca, predanega delu in perfekciji, je to seveda pomenilo risanje dan za dnem, brez odmora. Jakavo mamu je podoba garaškega animatorja tako zaskrbelo, da ga je brez njegove vednosti prijavila za delo grafičnega oblikovalca – in bil je sprejet. Za to potezo smo ji lahko še danes hvaležni. V oglasni agenciji časopisa Delo so v tistem času postavljali temelje sodobnega domačega oglaševanja, ki se je sicer zgledovalo po tujih, zahodnih pristopih, a z nujnim upoštevanjem lokalnega. Prizadevanja so l. 1973 pripeljala do ustanovitve prve prave oglaševalske agencije, Studia Marketing.

Jaka se je torej znašel ob pravem času na pravem mestu.

Naštevaneje je vedno nepopolno, včasih krivično, a naj omenimo vsaj nekaj ključnih oseb in sodelavcev tistega zgodnjega obdobja: Jure Apih, Jernej Repovš, Ante Mahkota, Jani Bavčer, Rado Štoka, pozneje Zdravko Duša, Miro Kline, Peter Bergant, Bor Štiglic in še mnogi drugi. Jaka se je zaradi svojega izjemnega občutka za vizualno kmalu prelevil v režiserja in začel ustvarjati televizijske oglase. Njegove vizije so v filmske kadre sooblikovali mojstri svetlobe, snemalci Karpo Godina, Jure Pervanje, Rado Likon, Tine Perko, Lenart Vipotnik, Ubald Trnkoczy, ... Tudi sam poudarja, da ga je prav delo z vrhunskimi direktorji fotografije navdihovalo in omogočilo napredek tako njemu kot režiserju kot oglaševalski stroki nasploh.

Jaka se je torej znašel ob pravem času na pravem mestu, obdan s pravimi ljudmi.

Ostalo je zgodovina, bogata in barvita. V tistem času so se pojavili daljinci, a po zaslugi Jake in njegove ekipe gledalci med reklamami nismo čutili potrebe po preklapljanju med programi. Mnogi smo imeli še črno-bele televizorje, a Judničeve reklame so bile na njih videti barvne. Tehnično dodelane, živahne, iskriče, duhovite, žgečkljive, estetske, izvirne, drugačne, nove. Z idejo! In pa, pomembno in presenetljivo, naše, domače! Ter izjemno učinkovite, saj so pripomogle h krepitvi mnogih izjemnih blagovnih znamk, večinoma slovenskih.

Od več kot tisoč oglasov iz njegovega opusa lahko mnoge uvrstimo v antologijo slovenskega televizijskega ustvarjanja. Naštejmo le nekaj naslovov oziroma akcij in serij: Cocta, Zastava 101, Fructal, Rad imam mleko, Frutek, Slovenija - moja dežela, Podarim - dobim, Radenska, in še in še ...

Za vselej se je zapisal tudi v zgodovino lutkovnega gledališča, saj je oblikoval lutki Sapramiška in Sovica Oka. Kot montažer pa je sodeloval pri zimzeleni uspešnici *Poletje v školjki*. Montaža, ki še danes deluje moderno, živahno in plesno. Nič presenetljivega, saj je tudi vse reklame iz časov filmskega traku montiral sam.

Njegovi oglasi so brez dvoma sooblikovali nacionalni značaj. Naša dežela, Slovenija, je v njih prepoznavna, deluje kot prizorišče lepega, prijetnega filma. Tudi po zaslugi Jake Judniča sedemdeseta in osemdeseta v kolektivnem spominu takrat odraščajočih Slovencev nikakor niso svinčene ali sive barve, nasprotno, prav barvita so.

Če se ob pravem času na pravem mestu obdaš s pravimi ljudmi, delaš s srcem in z dušo, s pametjo, znanjem, predanostjo, vztrajno, nepopustljivo, pogumno in po svoje, morda postaneš legenda.

Jaka Judnič je med slovenskimi režiserji nesporna legenda. Naš poklon!

Društvo slovenskih režiserjev in režiserk

Februar 2023